

Stichting Openbare Bibliotheken Emmen

Jaarverslag

2018

de Bibliotheek

Emmen

Voorwoord

Het jaar 2018 was voor de Bibliotheek Emmen een goed jaar.

Ons bibliotheekbedrijf is volop in ontwikkeling. Er werd en wordt gewerkt aan de toekomst en de kansen worden benut. En dit doen we gezamenlijk met onze oudere, ervaren medewerkers, maar ook met de nieuwkomers. Maar liefst 7 jongere medewerkers werden benoemd. En, heel belangrijk, het bedrijf is financieel gezond.

In het voorjaar verscheen de geactualiseerde beleidsvisie 'OBE in 2022, het maatschappelijk hart van de samenleving.' En bovendien werd er extra in de bibliotheek geïnvesteerd door de provincie op basis van de beleidsnotitie 'Naar een maatschappelijke bibliotheek'. Met veel enthousiasme en inzet werd een start gemaakt met de invulling hiervan.

Al met al gaf dit de juiste spirit en hoop voor de toekomst. Gaf, ware het niet dat de gemeente Emmen vanwege haar benarde financiële situatie dit doorkruist om voor het jaar 2020 een forse bezuinigingstaakstelling op te leggen. In 2020 zal er maar liefst € 250.000 minder te besteden zijn, voor de Bibliotheek en De Kunstbeweging gezamenlijk.

Echter, ondanks deze negatieve ontwikkeling, gaat de Bibliotheek Emmen door op de ingeslagen weg, al zal de invulling een stuk lastiger worden.

Marchien Brons,
directeur-bestuurder

April 2019

Inhoud

Voorwoord

1. Ter beschikking stellen van kennis en informatie	5
2. Bieden van mogelijkheden van educatie en ontwikkeling	9
3. Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur	13
4. Organiseren van ontmoeting en debat	15
5. Laten kennismaken met kunst en cultuur	16
6. Bestuur en organisatie	18
Verslag Raad van Toezicht	20

Cijfers

• Formatie	22
• Bedrijfsresultaten	23
- Gebruik	23
- Leden	24
- Collectie	25
- Uitleningen	26

Vijf wettelijke functies

De Wet Stelsel Openbare Bibliotheken (WSOB) kent aan de bibliotheken vijf functies toe die nauw met elkaar samenhangen:

1. Ter beschikking stellen van kennis en informatie.
2. Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie.
3. Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur.
4. Organiseren van ontmoeting en debat.
5. Laten kennismaken met kunst en cultuur.

De wet geeft daarbij veel ruimte voor een lokale invulling, natuurlijk in nauw overleg met de gemeente, de politiek, allerlei maatschappelijke instellingen en het publiek. In dit verslag wordt beschreven hoe deze functies in 2018 door de Bibliotheek Emmen zijn ingevuld.

1 Ter beschikking stellen van kennis en informatie

‘Voor iedereen toegankelijk’

Daarom willen we onze activiteiten dichtbij de mensen aanbieden. Als basis zijn er vier bibliotheken, één in elk kwadrant van de gemeente: Klazienaveen voor De Blokken, Emmer-Compascuum voor De Monden, Nieuw-Amsterdam voor De Velden en Emmen voor De Stad. Aanvullend op de vier bibliotheken functioneren er servicepunten in verschillende wijken en kleinere dorpen. En verder rijden er in een fijnmazig bibliotheeknetwerk twee bibliobussen, die vooral de leerlingen uit het basisonderwijs bedienen, maar ook in de wijken en dorpen waar geen bibliotheekvoorziening is.

Toegang tot (achtergrond)informatie

De bibliotheek is een laagdrempelige ontmoetingsplek waar je leert, jezelf ontwikkelt, inspiratie opdoet en (onafhankelijke) informatie vindt. De functies van de bibliotheek worden verspreid door de gemeente ingevuld.

- Vanuit de 4 bibliotheken, één in iedere kwadrant, worden activiteiten georganiseerd en collectie en andere producten aangeboden;
- Servicepunten en/of bibliobushaltes in alle wijken en dorpen waar geen bibliotheek is;

- Vaste en flexibele ophaal- en afgiftepunten;
- Bezorgservice.

Gebruik van de bibliotheek

Het aantal bezoekers is licht gestegen. Ook worden de bibliotheek en het leescafé veel gebruikt door scholieren en ZZP'ers als fijne plek om te studeren en te werken. Het aantal leden daalde met 1,8%. Dit zijn vooral jongeren van 13-18 jaar en volwassenen met een basisabonnement. Een aantal lidmaatschappen loopt via de Participatieworkshop, een regeling voor mensen met een minimuminkomen: zo kwamen er 30 nieuwe leden bij en verlengden 48 mensen hun abonnement.

Er werden meer e-books geleend (10,3%), terwijl het aantal fysieke uitleningen daalde met 4,8%. Bij alle bibliotheken was een sterke toename van het aantal activiteiten: van 792 naar 1299, een groei van 64%!

Emmen De Stad (Centrale Bibliotheek)

In het kader van ‘De Schatkamer van Emmen’, een opzet voor gezamenlijke huisvesting voor de Bibliotheek en De Kunstbeweging, vonden er veel gesprekken plaats en werd er door de Bibliotheek en De Kunstbeweging een presentatie gegeven over de ‘third place’ -de huiskamer van de stad. Ook werd er op initiatief van de gemeente een locatieonderzoek uitgevoerd.

Samen met enkele wethouders, ambtenaren en de directeur van De Kunstbeweging werd er een werkbezoek gebracht aan de Stadkamer in Zwolle.

De gemeente heeft de regie in dit proces genomen. Echter tot onze spijt kwam het (nog) niet tot besluitvorming en de huisvestingssituatie blijft voorsnog ongewijzigd.

Omdat een verhuizing dus niet direct aan de orde is en er ruimte vrijkwam door het wegvallen van de muziekafdeling, werd nu een grote onderhoudsoperatie en herinrichting verder voorbereid voor alle publieksruimtes. Een klus die al enkele keren was uitgesteld. Het thema hiervan is 'Werk in uitvoering', wat staat voor dat alles zoveel mogelijk verhuisbaar is. Een en ander zal worden uitgevoerd in 2019. Wel werden er enkele kantoren op de 3^e en warmste verdieping en een vergaderzaal voorzien van airco.

Met een uitbreiding van 3 uur op de maandagavond per 1 januari 2018 is de Centrale Bibliotheek nu weer twee avonden geopend. In totaal is deze bibliotheek nu 51 uur per week open.

Gedurende de winterperiode is de bibliotheek ook op zondag geopend. Elke eerste zondag van de maand wordt er een activiteit voor kinderen gepland, de overige zondagmiddagen zijn voor lezingen, workshops en voorstellingen voor volwassenen.

Ook werden activiteiten aangeboden als vloggen, een sinterklaasvoorstelling en diverse workshops.

Servicepunten Emmen

Angelslo

Dit servicepunt, gevestigd in wijkcentrum De Marke, wordt bemand door 2 vrijwilligers en kent een kleine, trouwe gebruikersgroep.

Bargeres

In deze wijk waren er enkele burgers zeer actief om hier een servicepunt te realiseren. Samen met de bibliotheek werden de voorbereidingen getroffen en wordt er in het voorjaar van 2019 in het wijkcentrum 't Brinkenhoes een servicepunt geopend.

Emmermeer

Een vaste groep van ongeveer 10 gebruikers komt bijna elke week in het servicepunt Emmermeer in De Meerstede. Het verloop is echter groot vanwege de hoge leeftijd van de leners en sterfte.

Emmerhout

Ruim een jaar is de bibliotheek gevestigd in het Kindcentrum, een bibliotheek met een dubbelfunctie. Enerzijds zijn er de taken voor de ruim 500 leerlingen, leerkrachten en begeleiders, werkzaam in het Kindcentrum. Anderzijds vervult de bibliotheek een belangrijke bijdrage voor het bieden van een aantrekkelijke, steeds wisselende leescollectie voor de bewoners in de wijk Emmerhout. Dit laatste geldt ook voor de buurtgerichte 'Bibliotheek aan huis'-service. De

uitleenouders en de bibliotheekvrijwilligers vormen een onmisbare schakel in de uitvoering van de werkzaamheden.

De Monden (Emmer-Compascuum)

De gezamenlijke huisvesting in de MFA De Deelee is een prettige locatie waarin veel mogelijkheden en kansen zijn. Er is op vele terreinen samenwerking, o.a. met de Huiskamer, Stichting activiteiten voor ouderen, Dokter Schoonmaakorganisatie, de scholen, jeugdarts, jeugdwerkers, jongerenwerker, het Naoberhuus, sportcoaches, dorpsbelangen Roswinkel, Nieuw-Weerdinge en Weerdinge.

Het aanbieden van computercursussen Digisterker blijkt, behalve het aanleren van de vaardigheden, ook in een andere behoefte te voorzien: contact maken met anderen. Mensen vinden het gezellig om te komen en benoemen dit in de evaluatie van Digisterker.

De Blokken (Klazienaveen)

Esdal

De gezamenlijke huisvesting met het Esdal werpt meer en meer haar vruchten af. De samenwerking geldt niet alleen voor de mediatheek, ook de bibliotheek is meer en meer betrokken bij diverse projecten. Zo werd eind 2018 het besluit genomen om een denktank van Esdal-leerlingen te formeren, om gezamenlijk over de 'maatschappelijke bibliotheek' na te denken.

Intensiveren contacten diverse partijen.

Er werden contacten gelegd of geïntensiveerd met o.a. Sedna, Dokter Schoonmaakorganisatie, De Toegang en de Rabobank. Dit heeft geresulteerd in afspraken om in 2019 diverse themabijeenkomsten aan te bieden.

Daarnaast vindt er op meerdere terreinen samenwerking plaats met o.a. Dorpsbelangen Klazienaveen en Zwartemeer, diverse scholen, de Brede School, Stichting Historisch Klazienaveen en Stichting Inno-future. Inno-future is een innovatieve beurs waar op een inspirerende wijze het publiek kennis kan maken met de 21^e eeuwse vaardigheden, robotica, programmeren en virtual reality (VR).

Activiteiten

Er vonden veel activiteiten plaats. Wekelijks waren er workshops voor kinderen en volwassenen. Ook de maandelijkse peuter- en kleuteruurtjes werden goed bezocht met gemiddeld 20 kinderen per keer. Sinds september hebben de ouders de mogelijkheid om tijdens het peuter-/kleuteruurtje opvoedkundige vragen te stellen aan de aanwezige medewerker van Sedna.

De Velden (Nieuw-Amsterdam, Erica, Schoonebeek)

Na een proces van zo'n 15 jaar viel in december het besluit over de verhuizing van de bibliotheek in Nieuw-Amsterdam naar zorgcentrum Oldersheem, samen met dorps huis De Schalm. Dan is ook deze bibliotheek gevestigd in een MFA, conform onze visie. Verdere uitwerking van de plannen volgt in 2019. Vermoedelijke realisatie zal zijn na een grondige verbouwing van het hele pand Oldersheem, naar verwachting in 2020.

In oktober is in de bibliotheek nieuwe en aanmerkelijk betere selfserviceapparatuur geïnstalleerd. Ook vindt het publiek het prettig dat ze nu via pin of contactloos betalen direct haar financiële zaken kan afhandelen.

In januari is een inloopsprekkuur Klik&Tik gestart. Na een aarzelend begin, is er nu een trouw aantal deelnemers en komen er regelmatig mensen bij. In september is vanuit het Taalpunt gestart met een leesclubje. Sedna is op woensdagmorgen begonnen met een praatcafé in de bibliotheek. Beide bijeenkomsten worden bezocht door een aantal vrouwen van buitenlandse afkomst.

Erica

In Erica was er halverwege het jaar een verhuizing van het kleine uitleenpunt naar het 't Schienvat. Hierdoor kon de collectie romans worden uitgebreid, een kleine collectie peuterboeken worden gerealiseerd en kwam er een leestafel met tijdschriften en de dagelijkse krant. Het servicepunt is open als 't Schienvat ook geopend is en biedt daardoor een grotere toegankelijkheid. Ook een voordeel is dat reserveringen nu dagelijks in het servicepunt kunnen worden opgehaald die door de bibliobus worden meegenomen.

De bibliobusdienst op dinsdagavond is opgeheven, maar de bibliobus blijft wel bij alle scholen in Erica komen. In het najaar vond de eerste cursus

Digisterker plaats, waaraan werd deelgenomen door 8 cursisten.

Schoonebeek

Voor het servicepunt in Schoonebeek is een nieuw concept in voorbereiding. Hiervoor is eerst een verbouwing van 't Aole Gemientehoes noodzakelijk. Dit staat gepland voor 2019. Afgelopen najaar heeft de bibliotheek hier voor het eerst Brede Schoolactiviteiten voor peuters en kleuters (voorlezen en knutselen) uitgevoerd. Ook waren er twee creatieve workshops. Sedna hield in het voorjaar een praatcafé, maar dit is vanwege het gebrek aan deelnemers ook weer beëindigd.

Bibliobussen

Elk jaar wordt het gebruik van de bibliobus geanalyseerd. De terugloop in gebruik van met name de avondhalteplaatsen voor volwassenen was aanleiding om het rooster te herzien. In goed overleg met de scholen heeft dit als resultaat dat bijna alle scholen weer wekelijks de bibliobus voor de deur hebben.

Het gebruik van de haltes voor volwassenen staat onder druk. Hierover vinden gesprekken plaats met de plaatselijke Erkende Overlegpartners (EOP's). Met name voor de gebieden waar het gebruik (te) laag is, werd extra promotie ingezet of werden er alternatieven besproken.

Dit heeft geresulteerd in het stopzetten van 3 halteplaatsen voor volwassenen. In Roswinkel wordt deze nu gecombineerd met de schoolhalte, in Barger-Compascuum een combinatie met andere halte in het dorp en in Erica werd het alternatief een servicepunt in 't Schienvat.

In Weiteveen, Nieuw Weerdinge, Weerdinge en Zwartemeer werden promotieacties gehouden. In 2019 wordt dit geëvalueerd. De huidige bibliobussen zijn inmiddels alweer 9 jaar oud en vragen steeds meer onderhoud.

Bibliotheek aan Huis

Het aantal klanten dat gebruik maakt van de Bibliotheek aan Huis-service is in 2018 nagenoeg gelijk gebleven. De uitvoering van deze service draait volledig op vrijwilligers onder supervisie van een vaste bibliotheekmedewerker.

1.2 Samenwerken met scholen, zorg- en andere instellingen

Mediatheken

Esdal College Boermarkeweg

In februari 2018 werd de samenwerkingsovereenkomst in het kader van de Bibliotheek op school VO

getekend door de directeuren van de Bibliotheek Emmen en het Esdal College.

Een belangrijke toevoeging in de samenwerking is de Monitor. Met de Monitor is het mogelijk de effecten zichtbaar te maken van de activiteiten in het jaarwerkplan. Ook werd geïnvesteerd in de mediatheek, o.a. door de aanschaf van nieuw meubilair. In oktober vond de feestelijke heropening plaats.

De mediathecarissen werkten mee aan projecten en excursies, was er weer een schrijversbezoek (Daniëlle Bakhuis) en werd het project WO II afgesloten met een kranslegging bij het oorlogsmonument in het centrum van Emmen. Met name het laatste project is een mooi voorbeeld van les overstijgend werken met de school en de mediatheek.

Esdal College Oosterstraat

Naast het lenen van boeken uit de ruime collectie kunnen leerlingen hier studeren, geholpen worden met problemen die te maken hebben met het zoeken naar informatie/uitprinten, en terecht om gebruik van de 30 computers te maken. Extra ondersteuning wordt er gegeven aan de examenleerlingen bij het zoeken naar informatie voor de profielwerkstukken. De mediatheek is alle dagen geopend en wordt druk bezocht door de leerlingen, maar ook door de docenten.

De 2 mediathecarissen ontvangen jaarlijks alle brugklassen in de mediatheek, en daarnaast verzorgen zij voor al deze groepen rondleidingen in de Bibliotheek in het centrum.

Esdal College Klazienaveen

De intensieve samenwerking tussen school en bibliotheek heeft geresulteerd in de 'Week van de Bibliotheek'. Voor zowel docenten, leerlingen als medewerkers van de bibliotheek waren er meerdere workshops (o.a. Slim met Media, Escape the classroom en vloggen), een schrijversbezoek en teambuilding.

De leerlingen van mavo 3 hebben in april een projectweek gedraaid rond het thema De Tweede Wereldoorlog. Er was sprake van een zeer gevarieerd vakoverstijgend lesprogramma (Nederlands, Geschiedenis, Aardrijkskunde, Bouw, Zorg & Welzijn). Schrijfster Martine Letterie was aanwezig en heeft boeiende verhalen verteld over de Tweede Wereldoorlog. Hoogtepunt was dit jaar het bezoek aan de musical *Soldaat van Oranje* in Katwijk. Deze voorstelling heeft zeer veel indruk gemaakt op de leerlingen en begeleiders.

Naar aanleiding van een inspiratiemiddag over digitale geletterdheid voor docenten van het juniorcollege is aan het begin van het schooljaar gestart met het Plusuur Chromebooklessen voor alle leerlingen. Binnen dit Plusuur was speciaal aandacht voor leerlingen met een dyslexieverklaring. Leerlingen van Zorg & Welzijn hebben bijgedragen aan de voorleesactiviteiten in de bibliotheek. Daarvoor is een lesuur ingezet dat gericht is op het belang van voorlezen bij baby's, peuters en kleuters.

Project Graaf Sandwich

Leerlingen uit klas 1 van het Esdal College hebben bij de vakken Nederlands, Frans en Biologie tijdens Nederland Leest gewerkt aan het project Graaf Sandwich.

Bij het vak Frans hebben leerlingen een Frans recept opgezocht en deze vervolgens gemaakt.

Een deel van de leerlingen heeft bij het vak Nederlands een blog of een vlog gemaakt van een hoofdstuk uit het boek. Het andere deel heeft bij Nederlands genoten van voordrachten door de docent Nederlands.

Hondsrug College

In 2018 is gestart met de pilot 'Doe je digiding! Jongeren en de digitale overheid'. Deze training bestaat uit losse modules waarbij kennis wordt gemaakt met digitale overheidsdiensten. De training is specifiek opgezet voor vierdejaars vmbo-leerlingen en eerstejaars mbo-studenten.

Om de samenwerking tussen mediatheek en docenten te versterken, verschijnt er elk kwartaal een nieuwsbrief met wetenswaardigheden over de mediatheek. In gezamenlijkheid is o.a. het bezoek van schrijfster Anna Woltz voorbereid voor alle brugklassen en is het project Liefde uitgevoerd in samenwerking met de vakdocent Religie.

Dit schooljaar is ook gestart met lessen informatievaardigheden in vijf brugklassen, georganiseerd en gegeven door de mediathecarissen.

1.3 Loketfuncties, spreekuren en informatiepunt

Dienstenhuus

In het najaar ging het Dienstenhuus (Sedna) van start in de Bibliotheek Emmen: een gratis spreekuur van Sedna. Hier kan iedereen terecht voor informatie of advies over wonen, welzijn, zorg en veiligheid of vrijwilligerswerk en bij bemiddeling bij opvoedingsvragen en mantelzorg.

Juridisch loket

Rechtshulp Advocaten hield ook dit jaar iedere week een gratis juridisch spreekuur in de bibliotheek. Mensen kunnen zonder afspraak binnenlopen en ontvangen zo nodig begeleiding en advisering in een vervolgtraject. Dit spreekuur werd door veel mensen bezocht.

Website 50-Plus Emmen

Het gebruik van de seniorenwebsite is nagenoeg nihil. Daarom werd besloten om hiermee met ingang van 2019 te stoppen.

1.4 Voorlichtingsbijeenkomsten, lezingen en workshops

Basisvaardigheden

We zien dat de burger zich zelfredzaam moet gaan opstellen en dat daarbij kennis noodzakelijk is op het gebied van o.a. digitale vaardigheden. Een grote groep van onze inwoners heeft hierbij hulp nodig, o.a. bij het gebruik van de computer. De bibliotheek helpt deze burgers om basisvaardigheden te ontwikkelen om zo de zelfredzaamheid te vergroten en zelfstandiger te kunnen functioneren.

Klik&Tik

Internet is niet meer weg te denken uit onze samenleving en is steeds belangrijker in het dagelijks leven. Ook in 2018 organiseerden alle bibliotheken binnen de gemeente Emmen basiscursussen Klik&Tik voor diegene die geen of weinig kennis heeft over het werken met een computer/tablet. De bibliotheek deed dit op maat en zo kon iedere deelnemer op zijn eigen niveau en tempo werken. Meer dan 70 cursisten kwamen hiervoor naar de bibliotheek, sommigen elke week, anderen om de week. Deze bijeenkomsten werden gegeven door bibliotheekmedewerkers, in de bibliotheken en op andere locaties, zoals in het dorps huis van Roswinkel, en bij Pro Emmen.

Digisterker

Het gebruik van DigiD voor o.a. Mijn Toeslagen en Mijn Overheid en de Belastingdienst is niet voor iedereen gesneden koek. Ook dit jaar waren er daarom weer veel cursussen Digisterker: aan de slag met je DigiD. Voor het eerst ook in Erica, waar een enthousiaste groep deze cursus tot volle tevredenheid heeft afgerond.

In totaal hebben meer dan 75 cursisten deze cursus in 2018 gevolgd. Het is nadrukkelijk de bedoeling om - in overleg met de Erkende Overleg Partners (EOP's)- ook in de dorpen cursussen te organiseren.

Belastingdienst

In het kader van het landelijk convenant met de Belastingdienst bieden alle bibliotheken gratis toegang tot internet en printfaciliteiten om online het belastingformulier in te vullen. Dit jaar heeft een commercieel bureau twee spreekuren georganiseerd in de Bibliotheek Emmen, zowel voor particulieren als ondernemers. Daarnaast werd er een zgn. Belastingkaart gemaakt, met informatie over de dienstverlening van de bibliotheek en andere aanbieders binnen de gemeente Emmen omtrent de hulp bij het invullen van belastingformulieren.

Mediawijsheid

Bij woningbouwvereniging Domesta is door de mediacoach twee keer een workshop gegeven voor huurders om de digitale vaardigheden verder te ontwikkelen. Zo kunnen huurders zelfstandiger en dus volwaardiger functioneren en wordt de zelfredzaamheid vergroot. In overleg met Domesta krijgt dit een vervolg in 2019.

2 Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie

'Een leven lang leren'

De jeugd van 0-18 jaar ontwikkelt taalvaardigheid en digitale vaardigheden dankzij projecten die de bibliotheek uitvoert binnen het onderwijs via de doorgaande leeslijn. Ook is de bibliotheek partner in persoonlijke ontwikkeling en een leven lang leren.

Educatieve Dienst

Scholen maken allemaal hun eigen leesplannen, leesactiviteiten om gericht en werken aan de ontwikkeling van leesplezier, leesmotivatie en leesgedrag van de leerlingen. Er zijn scholen bezocht om hen te ondersteunen bij de opzet en start van het programma SchoolWise. Bij een aantal is de collectie geaneerd en werden er aanschafadviezen gegeven. Anderen vragen hulp bij het opstellen van een leesplan om lezen in school goed neer te zetten of om hulp bij de keuze voor diverse programma's, activiteiten en collecties die de bibliotheek biedt.

Gezien de toename van de voorscholen en daaraan gekoppeld de stijgende vraag naar collecties is er

een extra impuls gegeven aan de peutercollectie. Daarnaast zijn er ook extra themacollecties aangeschaft en ontving De Hesselanden extra collecties voor kleuters. Overal op maat voor de verschillende doelgroepen.

Monitor

De Monitor van de Bibliotheek *op school* meet leesplezier en leesgedrag van de leerling, het leesvorderende gedrag van de leerkracht én van de ouders. Kinderen die meer lezen zijn beter in taal. Voor bibliotheken en scholen een gemeenschappelijk belang en werkterrein: de taalontwikkeling van kinderen.

Met behulp van de Monitor richten scholen en bibliotheken hun beleid preciezer in op de zaken die ertoe doen en meten of hun inspanningen het gewenste resultaat hebben. De resultaten werd besproken met de 5 deelnemende scholen en er werden actieplannen gemaakt voor leesbevordering.

2.1 Voorleesuurttjes (Dreumesuurttjes)

Ondanks de onzekerheid van financiering werden ook de Dreumesuurttjes in 2018 voortgezet. Deze waardevolle uurttjes werden maandelijks uitgevoerd op tien locaties en op één locatie wekelijks. Doel is taalstimulering, leesbevordering én het verbeteren van de interactie tussen ouder en kind. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de voorscholen, kinderdagverblijven, wijkverpleegkundigen en ouder- en kindzorg.

Daarnaast werd op een voorschool in Klazienaveen gestart met een pilot met peutermiddagen. Tijdens de peutermiddag wordt er in samenwerking met de voorschool en de jeugdverpleegkundige van de GGD een thema behandeld. Het uurttje is bedoeld voor peuters en hun ouders/verzorgers of oppas. Doel is het stimuleren van de taalontwikkeling en het verbeteren van de interactie tussen ouder en kind en op een laagdrempelige wijze in gesprek gaan met de jeugdverpleegkundige van de GGD. De peutermiddagen worden ook in 2019 voortgezet.

In de Centrale Bibliotheek zijn er iedere maand twee voorleesuurttjes voor peuters en kleuters. Omdat de peuteruurttjes heel goed bezocht worden en de kleuteruurttjes een stuk minder, is er vanaf september voor gekozen om het kleuteruurttje te laten vervallen en een extra peuteruurttje in te plannen.

Ouder Kind Café

Het Ouder-Kind Café in Klazienaveen werd medio oktober 2018 in een nieuw jasje gegoten en gehouden ten tijde van het peuter- en kleuteruurttje. Dit betrof een pilot om te zien of op deze wijze meer ouders bereikt konden worden. Deze pilot heeft inmiddels zijn vruchten afgeworpen. Door

de laagdrempelige aanpak werd het ouders en verzorgers gemakkelijker gemaakt om vragen en problemen rondom de opvoeding van het kind met medewerkers van Sedna te bespreken. Dit concept zal ook in 2019 worden voortgezet.

2.2 Leesbevordering

Bij de activiteiten van de bibliotheek speelt leesbevordering een grote rol. Een overzicht van de belangrijkste activiteiten:

• De Nationale Voorleesdagen

Van 24 januari t/m 3 februari werd tijdens De Nationale Voorleesdagen het voorlezen aan kinderen, die zelf nog niet kunnen lezen, gepromoot. Centraal in 2018 stond het prentenboek *Sst! de tijger slaapt*, geschreven door Britta Teckentrup.

De aftrap bestond uit het Nationale Voorleesontbijt in de Bibliotheek Emmerhout met peuters van de voorschool Kristalla/Kubus en kinderopvang Meerdijk. Burgemeester Eric van Oosterhout las hier voor uit het bekroonde boek.

De bibliotheek zorgde weer voor een uitgebreid leesbevorderingsproject gekoppeld aan een ledenwerfactie voor alle voorscholen en kinderdagverblijven in de gemeente Emmen. 37 voorscholen en 16 kinderdagverblijven deden mee. Op initiatief van de bibliotheek werd de peutervoorstelling *Een verrassing voor Tijger* gespeeld door Smoespot theater. Voorafgaand aan

de serie voorstellingen kwamen veel pedagogisch medewerkers naar de informatieavond. Zij genoten van de try-out voorstelling en gaven feedback aan de poppenspeelster.

- **Kinderboekenweek**

De Kinderboekenweek speelde zich dit jaar of rond het thema 'Vriendschap'. Samen met De Kunstbeweging konden basisscholen zich aanmelden voor een workshop theater, muziek, dans en film/multimedia.

Voor de groepen 5 t/m 8 werden meer dan 63 workshops gegeven. Voor de jongere doelgroep was er de voorstelling van Jinky's MikMak of een meespeelvoorstelling van Theater Ithaka. De belangstelling was overweldigend. Voor leerkrachten werd er een inspiratieavond georganiseerd. Atelier Abel en Marjan Oostmeijer gaven hier handvatten om met het thema aan de slag te gaan in de groepen.

- **Voorleeswedstrijd**

Bibian Delger van basisschool de Diedeldoorn in Emmen kwam dit jaar als winnaar uit de bus tijdens de gemeentelijke voorrondes van de voorleeswedstrijd. Zij mocht de gemeente Emmen vertegenwoordigen bij de provinciale voorleeswedstrijd in Assen en ging door naar de landelijke finale in Utrecht. Daar viel ze echter buiten de prijzen.

- **Nieuw!**

Scoor een Boek!

Goed leren lezen is voor opgroeiende kinderen van groot belang. Daarbij helpt het als ze daar plezier aan beleven. Daarom werd het project 'Scoor een boek!' voorbereid, i.s.m. FC Emmen en de Stichting Naoberschap United (van FC Emmen). Een uniek leesproject voor leerlingen van groep 5 en 6 van het primair onderwijs. 19 groepen gaven zich alvast op om in het pilotjaar 2019 mee te gaan doen aan dit project.

- **Project Leesplezier voor zwakke lezers**

Hierin is met inzet van Aangepast (Passend) Lezen en Makkelijk Lezen Plein (MLP) een werkwijze ontwikkeld die scholen op een effectieve manier kunnen implementeren. Doel: de leerlingen laten ervaren hoe leuk het is om verhalen te horen, ze te beleven en er met je klasgenoten, die datzelfde boek hebben gelezen, over te praten.

De bibliotheek koos 3 scholen uit om dit project mee uit te voeren en zo deze methodiek te ervaren met een aantal kinderen in school. Ook zorgde de bibliotheek voor instructie van de leerkrachten en de materialen die gebruikt worden.

Onder de betrokken leerlingen is een nulmeting en een eindmeting gehouden en werd het effect gemeten. Op basis hiervan wordt de voortgang bepaald.

- **Leesvirus**

Leesvirus is een leesbevorderingsproject voor basisschoolleerlingen uit de groepen 5 en 6. Kinderen lezen de boeken, delen hun mening, wisselen leeservaringen uit en doen mee aan de quiz. Aan de feestelijke afsluiting namen maar liefst 32 verschillende scholen deel bij de 4 bibliotheken.

- **Schrijver of illustrator in de klas**

Het uitnodigen van een schrijver of illustrator zorgt ervoor dat kinderen meer gaan lezen. Na zo'n ontmoeting met een schrijver die enthousiast over zijn of haar werk vertelt, vragen de kinderen nog heel lang naar de boeken. Veel scholen hebben gretig gebruik gemaakt van dit aanbod: maar liefst 102 groepen kregen een schrijver, illustrator of striptekenaar op bezoek.

- **Groepsbezoeken**

In alle bibliotheken kwamen groepen op bezoek om kennis te maken met de bibliotheek. Tijdens zo'n bezoek wordt op een speelse manier uitgelegd wat de bibliotheek allemaal heeft en hoe je dat kan vinden. Ook komen groepen van basisscholen naar de bibliotheek om gezamenlijk boeken uit te kiezen en mee te nemen naar school of huis.

Nieuw in 2018 was een pilot met vier basisscholen die gebruik maken van de bibliobus. Leerlingen uit groep 5/6 kregen extra tools om leuke en geschikte boeken te vinden.

- **Voorleeswedstrijd Read2Me**

In maart werd op het Esdal College te Klazienaveen alweer voor de 7e keer de voorleeswedstrijd

Read2me georganiseerd voor alle leerlingen uit het juniorcollege. Het was een groot succes en de leerlingen hebben veel leesplezier beleefd aan deze voorleesactiviteit.

Ook op de locatie Boermarkeweg was er in maart de schoolfinale Read2me voor alle brugklasleerlingen. Yanaica Veenema uit klas 1 D werd uitgeroepen tot de voorleeskampioen! Zij las voor uit het boek *Hoe overleef ik mijn vakantie* van Francine Oomen. Op 19 april mocht ze meedoen met de feestelijke provinciale finale in de Schalm in Assen.

2.3 'Emmen Telt mee met Taal'

Eén op de negen Nederlanders is laaggeletterd. In de gemeente Emmen wordt dit nog hoger ingeschat: één op de zes inwoners vanaf 18 jaar en ouder. In Drenthe hebben meer dan 50.000 inwoners moeite met lezen, schrijven en digitale vaardigheden. Met het project 'Emmen Telt mee met Taal' wil de Bibliotheek Emmen in samenwerking met andere organisaties deze problematiek bestrijden. Hierbij spelen de taalpunten in de bibliotheken een belangrijke rol. De bibliotheek is, in opdracht van de gemeente, voorzitter en penvoerder van de kerngroep 'Emmen Telt mee met Taal'. De kerngroep bestaat verder uit het Drenthe College, EMCO-groep en welzijnorganisatie Sedna.

In februari 2018 werd er een nieuwe taalpuntcoördinator aangesteld. In de periode daarvoor was er een interim-coördinator actief.

• Versterking op laaggeletterdheid

Het meerjarenperspectief 2018-2022 werd ingediend en goed ontvangen door de gemeente. De ambitie is om jaarlijks 420 mensen te ondersteunen bij basisvaardigheden (taal, rekenen en digitale vaardigheden).

Volgens het jaarplan 2018 is het belangrijk dat financiering breder kan worden ingezet dan volgens de criteria WEB-gelden. Het gevraagde bedrag van € 275.000 kwam niet beschikbaar; uiteindelijk werd dit € 150.000. Desondanks werd toch het resultaat van 420 mensen behaald.

Er werden 2 trainingen gegeven voor zo'n 20 nieuwe taalvrijwilligers. Deze training bestond uit 4 dagdelen. Alle nieuwe taalvrijwilligers hebben inmiddels één of meerdere deelnemers die zij ondersteunen op het gebied van taal, rekenen of digitale vaardigheden.

De samenwerking met woningcoöperatie Domesta werd voorbereid om huurders die laaggeletterd zijn te ondersteunen. Verdere uitwerking van de plannen volgt in 2019.

Met diverse organisaties waren er gesprekken om de instroom van zogenaamde NT1'ers te bevorderen. Zo zal er in 2019 gekeken worden of een Taalpunt ook op andere plekken zichtbaar moet zijn dan alleen in de bibliotheken. Hierbij valt te denken aan buurt- of wijkhuizen.

In 2018 is bij diverse organisaties/instanties de training "Herkennen en doorverwijzen" gegeven. Medewerkers die werkzaam zijn binnen een organisatie wordt geleerd hoe zij laaggeletterdheid kunnen herkennen bij hun klanten.

• Taalpunten

In september werd officieus het 4e Taalpunt geopend. Deze is gevestigd op de Banenbeurs bij Menso/Emco en is elke maandag geopend. De officiële opening volgt in 2019.

Ook werden er voorbereidingen getroffen om een Taalpunt te openen in de bibliotheek in Emmer-Compascuum. Deze opening staat gepland voor 2019.

• Promotieactiviteiten

In april organiseerde de Odd Fellows een thema-avond over laaggeletterdheid. Burgemeester Eric van Oosterhout, de taalpuntcoördinator en een projectleider van Stichting Lezen & Schrijven hebben hier hun medewerking aan verleend.

Theatertour Letter voor Letter

Om laaggeletterdheid uit de taboesfeer te halen, is vanuit het Drents Netwerk Bibliotheken een concerttour georganiseerd met volkszanger René Karst en voormalig BZN-zangeres Carola Smit. Deze werd gehouden in diverse theaters, waaronder het Atlas Theater in Emmen.

Tijdens de concerten kwamen verhalen in beeld van mensen die zelf ervaren hebben wat het is om laaggeletterd te zijn.

Tijdens het concert in Emmen werden er opnames gemaakt door RTV Drenthe die tijdens de Week van de Alfabetisering zijn vertoond op TV Drenthe.

Week van de Alfabetisering

Tijdens de Week van de Alfabetisering in september

werden er diverse activiteiten georganiseerd. Zo vond er een werkgeversbijeenkomst plaats met als thema 'Laaggeletterdheid op de werkvloer' bij De Groot Installatiegroep te Emmen. Eén van de sprekers was Maurice de Greef (hoogleraar Universiteit Maastricht) over het Drentse onderzoek naar laaggeletterdheid op de werkvloer.

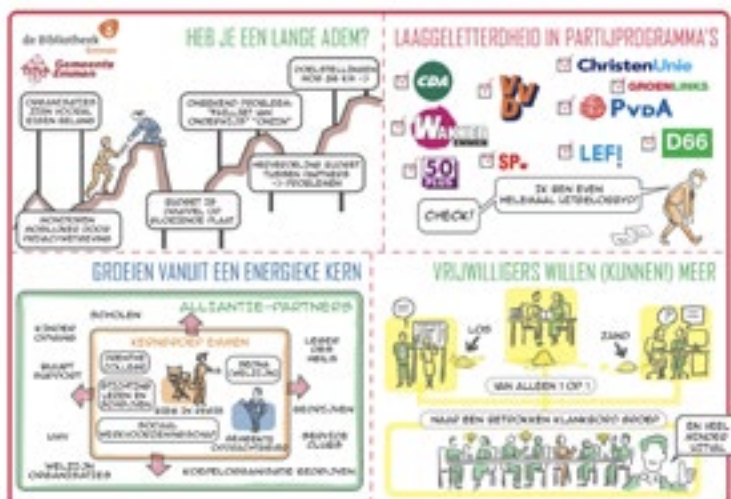
Taalpunt de markt op

Het Taalpunt was ter promotie aanwezig op diverse markten. Hier werden taalvrijwilligers geworven en is informatie gegeven over laaggeletterdheid. Zo was het Taalpunt aanwezig tijdens de UITmarkt in het Rensenspark. Vier collegeleden én bezoekers deden mee aan het Letterpakkenspel.

VNG-congres

De bibliotheek heeft op verzoek van de Koninklijke Bibliotheek deelgenomen aan het VNG-congres (voor

burgemeesters en wethouders) in Maastricht om de Emmense aanpak van het project Emmen Telt mee met Taal te presenteren.

2.4 Brede Bieb

Door de Brede Bieb werden er thematafels gehouden, waaronder in de Bibliotheek Emmen, over het Maatschappelijk merk. Daarnaast werd er deelgenomen aan de Taskforce gemeenteraadsverkiezingen.

3 Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur

'Alles begint bij lezen'

3.1 Collectie die aansluit bij de vraag

Muziekcollectie opgeheven

Tot 1 november hadden de bibliotheken in Drenthe een gezamenlijke muziekcollectie met cd's en dvd's. Deze collectie was ondergebracht bij de bibliotheken in Emmen en Hoogeveen. Er is besloten om deze collectie per 1 november 2018 op te heffen. Dit omdat het om een relatief dure collectie ging voor een kleine gebruikersgroep.

Daarbij komt dat er een aantrekkelijk alternatief is: Muziekweb, de grootste muziekbibliotheek van Nederland. Alle nieuwe cd's die in Nederland uitkomen, worden door Muziekweb in de collectie opgenomen. De site is bovendien een bron van informatie over artiesten, muziekstijlen en componisten én een ideale plek om meer muziek te leren kennen.

Leden in heel Drenthe kunnen vanaf die datum gratis gebruik maken van Muziekweb. De collectie cd's en muziek-dvd's werd te koop aangeboden aan het publiek.

3.2 Doorgaande leeslijn

Vanaf het schooljaar 2018-2019 bestellen de scholen hun collecties digitaal via de webshop van de afdeling Educatie. Aan de overstap van papier naar digitaal moest men eerst even wennen, maar na twee maanden verliep het prima.

Ook dit jaar bezocht de accountmanager een aantal scholen. Naast advies over collectie en hulp bij het inrichten van een aantrekkelijke schoolbibliotheek is er vraag naar tips voor werkvormen in de boekenkring in de klas. Praten over boeken, korte boekintroductions door de leerkracht en speeddaten zijn voorbeelden van activiteiten die een bijdrage leveren aan leesplezier. Ook willen bibliobusscholen met groepen naar de bibliotheek.

BoekStart

Bij de aangifte van hun kindje bij de gemeente ontvangen de ouders een BoekStartbon. Hiermee kunnen ze in de bibliotheek hun kind gratis als lid inschrijven en het BoekStartkoffertje ophalen. Hierin zitten o.a. voorleesboekjes, een cd met kinderliedjes en informatie over voorlezen.

Baby's die worden voorgelezen, scoren later beter op taal. Al na vijftien maanden zijn er positieve effecten op de woordenschat. In 2018 werden er 268 bonnen ingeleverd.

Boekstart in de kinderopvang

Samenwerkingsovereenkomst

In april hebben de directeurs van de Bibliotheek Emmen en Stichting Peuterwerk de samenwerkingsovereenkomst 'BoekStart in de Kinderopvang' getekend. Deze overeenkomst werd voor 3 jaren gesloten. Dat betekent dat er - naast een collectie nieuwe boeken - op de voorscholen ook scholing en ondersteuning voor de pedagogische medewerkers wordt gegeven met betrekking tot taal, voorlezen en nieuwe boeken.

De locaties waar pedagogisch medewerkers aan zijn verbonden, nemen deel aan het landelijke project BoekStart in de kinderopvang. Doel van dit programma is om jonge kinderen en hun ouders en opvoeders te stimuleren meer (voor) te lezen. In de kinderopvang wordt dit versterkt door het realiseren van een aantrekkelijke en stimulerende leesomgeving, het verhogen van de deskundigheid van medewerkers, ouders betrekken bij het voorlezen en het opstellen van een voorleesplan.

In samenwerking met de voorscholen wordt er een stimulerende leesomgeving voor kinderen gemaakt. Alle kinderen worden gratis lid van de bibliotheek en de locaties beschikken over een goed gevulde boekenkast met mooie prentenboeken, voorleesboeken en kijkboeken.

Opleiding voorleescoördinatoren

Wethouder Robert Kleine gaf in april de aftrap voor de opleiding tot voorleescoördinator. Elf pedagogisch medewerkers van Stichting Peuterwerk zijn gestart met het programma BoekStart om zo de jongste kinderen spelenderwijs met taal in aanraking te brengen.

Vervolgens zal Stichting Peuterwerk voor al haar locaties een voorleescoördinator opleiden. Per voorschool leidt de bibliotheek één pedagogisch

medewerker op tot voorleescoördinator. Zo krijgt voorlezen en leesbevordering een vaste plek binnen de voorschool.

3.3 Literaire lezingen en voordrachten

Er werden een aantal literaire activiteiten georganiseerd, waaronder een poëziemiddag met Gerard Nijenhuis, een lezing van Gerrit Jan Zwier en een boekbespreking over het boek Judas van Astrid Holleeder.

Platero en ik

Carina Vinke speelde samen met gitarist Jacob Kellermann in een uitverkochte zaal een intieme uitvoering van *Platero en ik*, een literair meesterwerk uit de Spaanse literatuur.

4 Organiseren van ontmoeting en debat

'Deelnemen in de samenleving'

Walk&Talk-bijeenkomst voor werkzoekenden

Iedereen die op zoek is naar werk kan elkaar in de Bibliotheek Emmen ontmoeten tijdens Walk&Talk-bijeenkomsten. Met deze bijeenkomsten geeft de bibliotheek werkzoekenden een kans om elkaar op een hele laagdrempelige manier te spreken, te netwerken en kennis en ervaring te delen. Tijdens de Walk&Talks krijgen deelnemers praktische tips over bijvoorbeeld het maken van een goed CV, (via LinkedIn) solliciteren en netwerken en er werden gastsprekers uitgenodigd. Aan de 5 bijeenkomsten namen 49 mensen deel.

De Grootste Gehaakte Deken ter Wereld

De bibliotheken in Emmen 'haakten aan' bij het project: 'De Grootste Gehaakte Deken ter wereld'. Dit project, in het kader van Leeuwarden culturele hoofdstad van Europa, had als doel de wereld te laten zien wat "Mienskip" (Fries voor gemeenschapszin) is, door de allergrootste gehaakte deken van de wereld neer te leggen. Het doel om verbinding tussen mensen mogelijk te maken past bij de ontmoetingsfunctie van de Bibliotheek. In verschillende bibliotheken zijn haakclubs gestart, die inmiddels al veel dekens hebben gemaakt.

In het voorjaar van 2018 werd dit project afgerond. Het bleek een groot succes, in de hele gemeente en daarbuiten waren haakgroepen actief. Uiteindelijk zijn er meer dan 200 Emmense dekens naar Leeuwarden gegaan.

Netwerkmart: Klazienaveen samen!

Voor de inwoners van Klazienaveen werd in oktober een netwerkmart georganiseerd door diverse organisaties, verenigingen en instellingen uit Klazienaveen e.o. Ook de bibliotheek nam aan deze markt deel. De markt, gesitueerd rondom het Welzijn- en Gezondheidscentrum De Blokken, trok veel inwoners van Klazienaveen. Op ludieke wijze hebben zij mogen kennismaken met de diverse bedrijven en instellingen die Klazienaveen e.o. telt.

Netwerkmart: Beter leven in Nieuw-Schoonebeek

In Nieuw-Schoonebeek werd een zeer gevarieerde markt opgezet waar alle facetten van educatie, informatie en activiteit/vermaak waren vertegenwoordigd. Een initiatief van een werkgroep,

bestaande uit dorpsbewoners, welzijnsgroep Sedna, De Toegang en Dokter Schoonmaakorganisatie. Ook de bibliotheek heeft aan deze markt deelgenomen die door veel inwoners van Nieuw-Schoonebeek is bezocht. Dit heeft geresulteerd in een aantal nieuwe leden en diverse aanmeldingen voor de cursus Klik&Tik. Met deze cursus zal medio 2019 voor het eerst in Nieuw-Schoonebeek worden gestart.

Bijeenkomsten voor ouderen

In het kader van eenzaamheidsbestrijding zijn er diverse bijeenkomsten voor ouderen georganiseerd, meestal in samenwerking met Sedna en de ouderencoach van de gemeente.

- **Het Fitte Brein**

Samen met Sedna heeft de bibliotheek een drietal bijeenkomsten georganiseerd, met als thema; 'Het Fitte Brein'. De buurtsportcoach Senioren van de gemeente Emmen bracht een informatief deel over hoe men zelf kan bijdragen aan een gezond en fit brein. Hierna volgde een quiz en een workshop bewegen.

- **Gouden Jaren Quiz: een Nederlandstalige muziekquiz**

In augustus 2014 verscheen de eerste druk van het boek *Gouden Jaren* door Annegreet van Bergen. Het beschrijft een beeld hoe ingrijpend het dagelijks leven in Nederland na de Tweede Wereldoorlog tot aan het Millennium is veranderd. Naar aanleiding van dit boek werd de Gouden Jaren Muziekquiz gemaakt: herkenbare melodieën en nummers, live gespeeld, waar bijzondere herinneringen aan verbonden zijn.

4.1 Discussieplatform rond maatschappelijke thema's

In april gaf Willem Glaudemans een lezing onder de titel *Scheppen is vreugde* in de bibliotheek. Deze lezing is een voortzetting van een jarenlange samenwerking met het Centrum voor Levenskunst Emmen, waarin éénmaal per jaar een gerenommeerd schrijver uit de hoek van de Spiritualiteit wordt uitgenodigd in Emmen.

4.2 Debatten voor jong en oud

Nederland Leest

De actie Nederland Leest is bedoeld om een maatschappelijk debat uit te lokken rond een bepaald thema. Het thema in 2018 was 'Voeding'. Tijdens Nederland Leest ontvingen klanten van de bibliotheek het boek *Je bent wat je leest* waarin door diverse auteurs over verschillende aspecten van voeding worden geschreven.

Tijdens deze week werd er in de centrale bibliotheek een kindercollege over voeding aangeboden, waarvoor veel kinderen belangstelling hadden.

Vrijheidscollege Jan Terlouw

Jan Terlouw was één van de elf sprekers van de Vrijheidscolleges 2018. Zij gaven in 11 provincies in totaal 41 colleges. Iedere spreker ging in zijn of haar college in op de in 1941 door Franklin D. Roosevelt geformuleerde 'Vier Vrijheden': Vrijheid van Meningsuiting, Vrijheid van Religie, Vrijwaring van Angst en Vrijwaring van Gebrek.

De Vrijheidscolleges werden georganiseerd in nauwe samenwerking met de provinciale Bevrijdingsfestivals, ProDemos, en het Nationaal Comité 4 en 5 Mei.

Schrijver en oud-politicus Jan Terlouw was te gast in de bibliotheek aan het Noorderplein en ging in op wat het betekent om niet in een rechtsstaat te leven. Na afloop van de lezing was er een korte presentatie van de Jongeren Advies Raad (JAR). Het vrijheidscollege was voor iedereen gratis toegankelijk en was bijna meteen vol geboekt.

4.3 Groot Dictee der Nederlandse Taal

Er werd meegedaan aan het Groot Dictee der Nederlandse Taal. Via een livestreamverbinding met de Bibliotheek in Haarlem konden de Emmense deelnemers meeschrijven met het dictee.

4.4 Kleine en grote activiteiten

Alles Kids festival

De Bibliotheek nam deel aan het Alles Kids festival. Rond de feestelijk versierde bibliotheektent werd er voorgelezen, geknutseld en gezongen. Een gezellige en geslaagde activiteit, die heel goed werd bezocht.

LEGO-middagen

Een nieuwe succesvolle activiteit waren dit jaar de LEGO-middagen in de Centrale Bibliotheek, die door veel kinderen werden bezocht. Jongens en meisjes waren hele middagen druk aan het bouwen en maakten geweldige LEGO-constructies!

Kindercolleges

Afgelopen jaar is gestart met het aanbieden van kindercolleges voor kinderen van 8-12 jaar. De bedoeling hiervan is om kinderen die een brede interesse hebben op een interactieve manier kennis te laten maken en te informeren over diverse onderwerpen. De onderwerpen die dit jaar aangeboden werden:

- *Is kunst saai? Helemaal niet!*
Beroemde kunstenaars zoals Michelangelo of Leonardo Da Vinci verstopten allerlei geheimzinnige boodschappen in hun werk. Kunstenaar en tekendocent Pieter Immenga, vertelde er alles over tijdens dit kindercollege.
- *Proef jij wat ik proef? Kindercollege over smaak*
Alles over smaak en wat je nog niet wist! Kok Rob vertelde alles over dit onderwerp en de kinderen gingen natuurlijk ook zelf aan de slag.

Peuterpuberbrein

Een thema-avond over het peuterpuberbrein in Nieuw-Amsterdam, gericht op een jongere doelgroep volwassenen, werd goed bezocht.

5. Laten kennismaken met kunst en cultuur

'Creëren en inspireren'

5.1 Podium voor jong en oud (lokaal) talent

Cultuurprijs

Tijdens het nieuwjaarsfeest van de gemeente Emmen werd de Oeuvre Cultuurprijs Emmen uitgereikt. Deze oeuvreprijs is bedoeld voor één of meerdere personen die op het culturele of artistieke vlak hun sporen hebben verdiend. Op verzoek van de gemeente organiseerde Bibliotheek Emmen deze verkiezing. De Oeuvre Cultuurprijs Emmen 2018 ging naar kinderboekenschrijver Pieter Koolwijk.

Muziek in de bibliotheek

In het winterseizoen 2018 - 2019 stond er drie maal op zondagmiddag muziek centraal: uitvoering van de oude Chicago Blues door de B.J. Hegen Bluesband 2018, de voorstelling van Big Bo *Preaching the blues* en de lezing Dylan in de roerige jaren '62-'64.

Popronde: Esther de Jong

Popronde is een landelijk reizend festival dat elk najaar plaatsvindt in een 40-tal steden door het hele land, in een circuit van laagdrempelige locaties. Daardoor zijn er op een avond veel bands gratis te checken. In de Bibliotheek speelde Esther de Jong, schrijfster van Nederlandse dagboekmuziek.

5.2 Cultuureducatie in samenwerking met culturele organisaties

UITmarkt Emmen

In september was het driedaagse UITmarktweekend volgens een nieuw concept en op een nieuwe locatie, het Rensenpark. Met 125 acts en ca. 18.000 bezoekers was dit op deze prachtige locatie een groot succes. Voor de organisatie, Stichting Uitmarkt Emmen, waarin de bibliotheek en De Kunstbeweging participeren, en Stadsbbq was het een enorme uitdaging om dit te realiseren.

Cultuurveld

Met de 'grote 5' gesubsidieerde instellingen Atlas Theater, CBK, Loods 13, De Kunstbeweging en de Bibliotheek, werd overleg gevoerd over een nauwere samenwerking. Bij meerdere activiteiten werd er samengewerkt en afgestemd.

Samen met De Kunstbeweging organiseerde de Bibliotheek een Cultuurborrel voor de culturele partners in de gemeente Emmen. Dit vond plaats bij Toolbox in het Rensenpark.

Cursus- en lezingaanbod

In 2018 is de bibliotheek een samenwerking gestart met de Volksuniversiteit Hoogeveen. Voorzichtig is geëxperimenteerd met het aanbieden van een cursus- en lezingaanbod op het gebied van talen, kunst, muziek en bètawetenschappen. De eerste resultaten zijn met name voor de kunstcursussen bemoedigend. Een veel gehoord compliment van cursisten is: "Blij dat dit weer in Emmen wordt aangeboden".

Kunstontmoetingsdag

Ook dit jaar was er de jaarlijkse Kunstontmoetingsdag, een dag georganiseerd voor alle leerlingen Havo 4 en Atheneum 5 in de gemeente Emmen.

Dit is de aftrap voor het vak Culturele en Kunst-

zinnige Vorming (CKV). Meer dan 400 leerlingen hebben de poëzieshow gevolgd, verzorgd door Kasper Peters en Joost Oomen, beiden voormalig stadsdichter van Groningen.

Kunstlezingen

De bibliotheek heeft een aantal kunstlezingen georganiseerd als inleiding op exposities in musea. Zo waren er lezingen over De Romantiek in het Noorden (Groninger Museum), Escher op Reis (Fries Museum Leeuwarden), De Ploeg (Groninger Museum) en over Maria van Gelder (Museum Het Valkenhof, Nijmegen). De lezingen trokken gemiddeld 25 personen.

Oktobermaand Kindermaand

Oktobermaand Kindermaand betekent een maand lang genieten van kunst en cultuur zonder kosten voor de deelnemers. Musea, theaters, muziek- en dansscholen, ateliers, bibliotheken, borgen, kerken en molens openen in de weekenden van oktober gratis hun deuren voor alle kinderen van 4 t/m 12 jaar.

In dit kader en in combinatie met de Kinderboekenweek zijn allerlei activiteiten georganiseerd rond het thema 'Kom erbij'. Dit is een project van de Bibliotheek Emmen, De Kunstbeweging en Brede School Emmen. Een greep uit het programma: workshop Kunsttaart voor m'n vriendje o.l.v. Elsbeth van Beilen, voorstelling No Label, musical Zang & dans van Kim's Fameschool en een workshop vloggen.

5.3 Exposities

In alle bibliotheken vonden er exposities plaats, vaak met een lokale binding.

5.4 Erfgoedprojecten

Lezing Historisch Klazienaveen

Klazienaveen kent bijna 160 straten. De ene straat heeft een geschiedenis van 130 jaar, een ander pas een paar jaar. De bibliotheek en Historisch Klazienaveen presenteerden gezamenlijk deze avond en Mannenkoor De Roeglanders uit Klazienaveen zorgde voor de muzikale omlijsting met plaatselijke en regionale liedjes. Voor deze historische lezing was erg veel interesse.

6. Bestuur en organisatie

6.1 Raad van Toezicht

Na een volledige zittingsperiode van 8 jaar is afscheid genomen van voorzitter John Franssen en lid Ineke Hoogland. Ook is afscheid genomen van bestuurslid Yvonne Fühler. Aletta Sanders werd herbenoemd en er zijn twee nieuwe leden benoemd: Henk van der Scheer, voorzitter, en Jaap Gernaat, lid. De Raad van Toezicht zit hiermee op het gewenste aantal van 5 personen. Besloten is dat RvT-leden met ingang van 2019 een kleine vergoeding ontvangen.

De Raad van Toezicht handelt naar de principes van de Cultural Governance Code. Er werd vijf keer vergaderd. Naast de vaste toezichtzaken als financiën en jaarverslag, waren de gesprekspunten vooral de visie OBE in 2022, het jaarplan 2019, huisvestingszaken en organisatieontwikkeling.

Als plaatsvervanger voor de directeur-bestuurder, bij haar afwezigheid, is teammanager educatie Annelies Barelds benoemd.

6.2 Provincie

Innovatieagenda

Er werd uitvoering gegeven aan de provinciale innovatieagenda. Onder meer het project 'Letter voor Letter' - om laaggeletterdheid uit de taboesfeer te halen - werd succesvol op meerdere locaties in de provincie uitgevoerd, zo ook in Emmen.

Het in Emmen uitgewerkte project Informeel Leren, met het onderdeel 'Debatteer' - het leren debatteren voor jongeren - bleek weerbarstig. Uiteindelijk is dit afgeblazen vanwege te weinig deelname.

Financiën

De provincie besloot in 2017 om het bibliotheekwerk extra te ondersteunen om zo de toegankelijkheid en spreiding, met name voor de leefbaarheid op het platteland, te waarborgen. Ook wordt hiermee de omslag ondersteund naar een meer maatschappelijke bibliotheek.

De gemeente Emmen ontvangt hiervoor een geormerkt bedrag van € 500.000 (2018 - 2022), onder de voorwaarde dat de gemeente zelf geen bezuinigingen toepast op het bibliotheekwerk in haar gemeente. De bibliotheek heeft hier een stevige basis ondergelegd door het plan 'Naar een maatschappelijke bibliotheek' in te dienen. Dit werd zowel door de provincie als de gemeente omarmd

en er werd een beschikking afgegeven voor een half miljoen voor de periode 2018 - 2022.

6.3 Gemeente

Visie en beleid

De beleidsvisie van Bibliotheek Emmen voor 2018-2022 is vastgelegd in de meerjarenvisie *OBE in 2022, het maatschappelijk hart van de samenleving*. Deze visie is ook besproken met de afzonderlijke politieke partijen en heeft onder meer geleid tot een standpunt over de bibliotheek in bijna alle verkiezingsprogramma's. Met name het onderdeel laaggeletterdheid scoorde hierin hoog bij alle partijen.

Financiën

Bedoeling was een nieuwe vierjarige begrotingscyclus in te voeren op basis van beleidsgestuurde contractfinanciering (BCF). Ondanks alle voorbereidende werkzaamheden ging dit uiteindelijk niet door vanwege een te krappe personele bezetting bij de gemeente. De ingediende begroting werd ongewijzigd goedgekeurd.

6.4 Personeel en organisatie

Organisatieontwikkeling en Formatie

Er werd invulling gegeven aan het in 2017 genomen besluit om te gaan 'voorsorteren' in de personele organisatie, omdat er nogal wat oudere medewerkers afzwaaien en de vernieuwing doorgezet moet worden. Zeven nieuwe medewerkers werden benoemd en de betaalde formatie groeide met circa 64 uur, met name bij de Educatieve Dienst en de afdeling Marketing en Communicatie. De totale formatie bedraagt nu bijna 34 fte.

Ontwikkeling medewerkers

Door de medewerkers zijn diverse studiedagen bezocht en scholingstrajecten gevolgd, zoals mediacoach, weerbaarheidstraining, training klantgerichtheid en de module mbo bibliotheken.

De mediacoaches hebben de Mediawijsheid Netwerk Experience (MNX) gevolgd met als thema's 'Perfekte wereld' en 'Hoe gaan we om met kansrijke, maar soms ook onregelende of ronduit bedreigende ontwikkelingen in de media?'

Meerdere medewerkers van de afdeling Educatie volgden trainingen en opleidingen, bijvoorbeeld de opleiding Leesconsulent, training leesplezier voor kinderen met leesproblemen en een workshop jeugdliteratuur.

Enkele medewerkers hebben ook modules gevolgd in het kader van mediawijsheid en de opleiding mediacoach basis afgerond.

Samen met de Brede Bieb werd de leergang 'The Academy' voorbereid, een leertraject voor alle medewerkers om tot een gezamenlijk 'verhaal van de

Bibliotheek Emmen ' te komen. De uitvoering hiervan staat gepland in 2019.

Naast het reguliere werkoverleg zijn er regelmatig personeelsbijeenkomsten voor betaald personeel en vrijwilligers waar diverse thema's en actualiteiten worden besproken.

Ook waren er gezellige bijeenkomsten voor alle medewerkers, zoals een druk bezochte kerstbijeenkomst, een pubquiz en een wandeling in het Bargerveen, samen met medewerkers van De Kunstbeweging.

Een fotowedstrijd voor de medewerkers om de BiebDopper op bijzondere plekken te fotograferen leverde mooie plaatjes op die gebruikt kunnen worden voor marketingdoeleinden.

Vrijwilligers

Vrijwilligers zijn belangrijke bibliotheek-ambassadeurs. Ze voeren werkzaamheden uit voor de lokale bibliotheekfunctie, o.a. voor de servicepunten in Emmerhout, Erica en Schoonebeek. Daarnaast zijn zij actief voor de ondersteuning van de podiumactiviteiten, waarvan er vele in en buiten de bibliotheken plaatsvinden en voor de Educatieve Dienst.

Als waardering werd er in december, tijdens de Landelijke Vrijwilligersdag, een leuke morgen georganiseerd waar Marga Kool en Jan Veenstra verhalen en gedichten voordroegen.

Een groot aantal van de circa 80 vrijwilligers was hierbij aanwezig. De totale vrijwilligers formatie groeide met 34 uur naar 267 uur. (7,41 fte)

Arbeidsomstandigheden

Het ziekteverzuimpercentage steeg van 2,96 % in 2017 naar 4,89 % in 2018. Dit werd met name veroorzaakt door enkele langdurig zieken.

Met alle medewerkers werden functionerings-gesprekken gevoerd en met de vrijwillige medewerkers jaargesprekken.

Aan de adviezen uit het in 2017 uitgevoerde onderzoek op het gebied van Risico-inventarisatie en evaluatie werd een vervolg gegeven. Zo werden er onder meer in hoogte verstelbare bureaus geplaatst en bureaustoelen vervangen.

Ondernemingsraad

De ondernemingsraad van Bibliotheek Emmen is met vijf leden op sterkte. Er vond één wisseling plaats binnen de raad.

In overleg zijn de personeelsregelingen geactualiseerd en vastgesteld en werd er ook een nieuw systeem voor de gesprekscyclus vastgesteld. De OR denkt actief mee met de organisatie.

6.5 Marketing

Het 'vermarkten' van de bibliotheekproducten vraagt veel aandacht. Marketing is daarom uitgebreid door de aanstelling van een marketeer. Met name werd de online marketing versterkt.

In het najaar was er een gezamenlijk ledenwerfactie van de Drentse bibliotheken onder de noemer '900.000 verhalen in je achtertuin'. Ieder nieuw lid ontving een gratis pakket bloembollen. De afronding van de actie vindt plaats in 2019.

In Drents verband is het vormgeefprogramma Smooth Publish aangeschaft. Hiermee kunnen de medewerkers eenvoudig zelf standaardmaterialen als affiches ontwerpen.

6.6 Privacy

Naleving van de wetgeving op het gebied van de AVG kost veel geld en energie. Hiervoor werd extra personele capaciteit ingehuurd en zijn we op weg om alle punten vast te leggen in verwerkers- en bewerkersovereenkomsten

Raad van Toezicht en directeur-bestuurder

(31-12-2018)

Raad van Toezicht:

Dhr. Henk van der Scheer, voorzitter	Emmen
Dhr. Wim Snippe, portefeuille financiën	Klazienaveen
Mw. Gerjanne Hilgen, portefeuille juridische zaken	Emmen
Mw. Aletta Sanders	Erm
Dhr. Jaap Gernaat	Emmen

Directeur-bestuurder:

Mw. Marchien Brons	Emmen
--------------------	-------

Verslag Raad van Toezicht

In 2018 heeft de samenstelling van de Raad van Toezicht een aantal wijzigingen ondergaan.

In mei namen mevrouw Hoogland-Foppen en mevrouw Fühler afscheid. De voorzitter, de heer Franssen vertrok aan het eind van het jaar. De OBE is hun veel dank verschuldigd voor het vele werk dat zij als vrijwilliger voor de Bibliotheek Emmen verricht hebben. Mede dankzij hun inspanningen kwam de nieuwe bestuursstructuur van de OBE tot stand.

Gelukkig konden snel opvolgers gevonden worden. Als nieuw lid van de Raad van Toezicht werd de heer Gernaat benoemd en de heer Van der Scheer trad aan als nieuwe voorzitter.

De Raad van Toezicht hanteert bij zijn functioneren de zogenaamde Governance Code Cultuur, de standaard voor goed bestuur en toezicht.

Deze omvat 4 thema's, te weten:

1. Waarde scheppen voor en in de samenleving;
2. Integer en rolbewust handelen;
3. Zorgvuldig besturen;
4. Goed toezicht uitoefenen.

Om de taak van toezichthouder goed te kunnen uitvoeren, is het nodig dat de leden van de Raad van Toezicht zich verder laten bijscholen. In 2019 zal een begin gemaakt worden met deze training.

Ook in 2018 was de bibliotheek volop in beweging. De bibliotheek vervult steeds meer een sociale functie op lokaal niveau. Daartoe is een inspirerende en aantrekkelijke huisvesting van levensbelang. In 2018 heeft de gemeente Emmen een locatieonderzoek gehouden om te kijken hoe en waar de bibliotheek in de toekomst gevestigd zou kunnen worden.

Helaas moeten we constateren dat de resultaten van dat onderzoek ons niet bereikt hebben. Zolang het niet herroepen wordt, houden we vast aan de volgende passage in het collegeprogramma:

“Een andere plek waar innovatie steeds meer gaat leven is het Rensenpark. Het college blijft werken aan het creatieve park dat een verrassende ontmoetingsplaats is voor initiatieven rond kunst, cultuur en innovatie.”

In de visie van de OBE voor de komende jaren staat vermeld dat de bibliotheek bij de uitvoering van de functies teruggaat naar de diverse gemeenschappen op wijk- en dorpsniveau. De Raad van Toezicht is blij dat deze ontwikkeling in 2018 verder in gang is gezet.

Tenslotte: een veranderende functie van de bibliotheek vraagt aanpassingen van de medewerkers. Het is verheugend te zien hoe groot de bereidheid van de directie, medewerkers en vrijwilligers is om een bibliotheek van de toekomst gestalte te geven.

Hun betrokkenheid is groot en dat geeft vertrouwen in het uiteindelijke resultaat.

H.J. van der Scheer, *voorzitter Raad van Toezicht*

Formatie

	31-12-2018		31-12-2017	
	uren p wk	personen	uren p wk	personen
Formatie Emmen (incl. flexuren)	1.020.29	50	956.18	49
Getachteerde uren extern	65.42	6	65.42	6
Sociale regelingen	136.48	5	136.48	5
sub-totaal	1.222.59	* 57	1.158.48	* 56
Vrijwilligers	267.00	** 80	232.50	** 76
Totaal	1.489.59	137	1.391.38	132

* 4 medewerkers zijn deels gedetacheerd waardoor het totaal aantal personen op 57 komt i.p.v. 61.
het aantal personen is incl. medewerkers met 0-uren contracten. (m.n. scholieren)

** excl. vrijwilligers leesgroepen / taalvrijwilligers / dreumesuurtjes

De formatie is toegenomen met 98.10 uur: betaald toename 64.11 uur en vrijwilligers toename 34.10 uur.

(Groei zit met name in de afdeling Educatie en Marcom. Ook wordt er voorgesorteerd op het vertrek van oudere medewerkers)

Bedrijfsresultaten - gebruik

	bezoek websites	volgers social media	bezoek bibliotheken	activiteiten op het gebied van:								activiteiten totaal		totaal 2017	
				leesbevordering en literatuur		educatie en ontwikkeling		kunst en cultuur		ontmoeting en debat		kennis en informatie			2018
				volw.	jeugd	volw.	jeugd	volw.	jeugd	volw.	jeugd	volw.	jeugd		
Emmen - De Stad															
Centrum	89.527	3.188	169.649	8	299	64	39	28	33	7	0	22	2	502	268
Servicepunt Emmerhout	1.058	82	–												
Emmen - De Monden															
Emmer-Compascuum	2.871	214	20.981	1	44	74	14	2	11	50	–	–	–	196	174
Emmen - De Blokken															
Klazienaveen	11.489	743	54.911	0	62	7	322	1	22	0	0	3	0	417	239
Emmen - De Velden															
Nieuw-Amsterdam	4.440	179	23.366	4	72	55	9	2	5	–	–	1	–	148	94
Servicepunt Erica	–	–	–	–	19	4	–	–	–	–	–	–	–	23	10
Servicepunt Schoonebeek	–	–	–	–	11	2	–	–	–	–	–	–	–	13	7
Emmen															
Postbus 50+ Bibliobussen	1.114	–	–												
Taalpunten *	0	–	115.382	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	–	262	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–		–
Totaal 2018														1299	
Totaal 2017	** 107.628	4.668	***384.290	13	507	206	384	33	71	57	0	26	2		
	99.907	3.713	383.239	10	382	114	105	29	28	91	8	21	4		792

* de activiteiten van het project "Emmen Telt mee met Taal" zijn niet in dit verslag opgenomen.

** een deel van het websitebezoek gaat via
www.bibliotheekendrenthe.nl

*** exclusief servicepunten

Bedrijfsresultaten - leden

	Jeugd t/m 12 jaar	Jeugd 13-18 jaar	Basis	Groot	Proef	Maand	E-book	School	Gast lener	Gratis *	Totaal 2018	Totaal 2017
Emmen - De Stad												
Centrum **	3.467	1.581	2.750	883	21	10	25	18	28	120	8.903	12.789
Servicepunt Emmerhout	285	213	26	3	0	0	0	4	0	4	535	552
Emmen - De Monden												
Emmer Compascuum	580	426	212	38	0	0	0	9	1	13	1.279	1.332
Emmen - De Blokken												
Klazienaveen	1.582	1.194	543	262	0	0	3	3	2	30	3.619	3.684
Emmen - De Velden												
Nieuw-Amsterdam	833	573	217	48	3	0	0	3	2	15	1.694	1.743
Servicepunt Erica	146	343	135	21	0	0	0	3	0	7	655	745
Servicepunt Schoonebeek	298	366	138	28	0	0	0	11	0	8	849	950
Emmen												
Bibliobussen **	4.574	3.355	286	31	0	0	0	28	0	16	8.290	4.526
Educatieve dienst										66	66	67
Onderbouw										78	78	76
Totaal 2018	11.765	8.051	4.307	1.314	24	10	28	79	33	357	25.968	26.464
<i>totaal 2017</i>	<i>11.817</i>	<i>8.283</i>	<i>4.508</i>	<i>1.319</i>	<i>34</i>	<i>4</i>	<i>23</i>	<i>81</i>	<i>23</i>	<i>372</i>		<i>26.464</i>

*Gratis = instellingen en personeel

** Correctie ledentelling toegepast Emmen centrum / bibliobussen
(er bleek een systeemfout te zitten in voorgaande jaren)

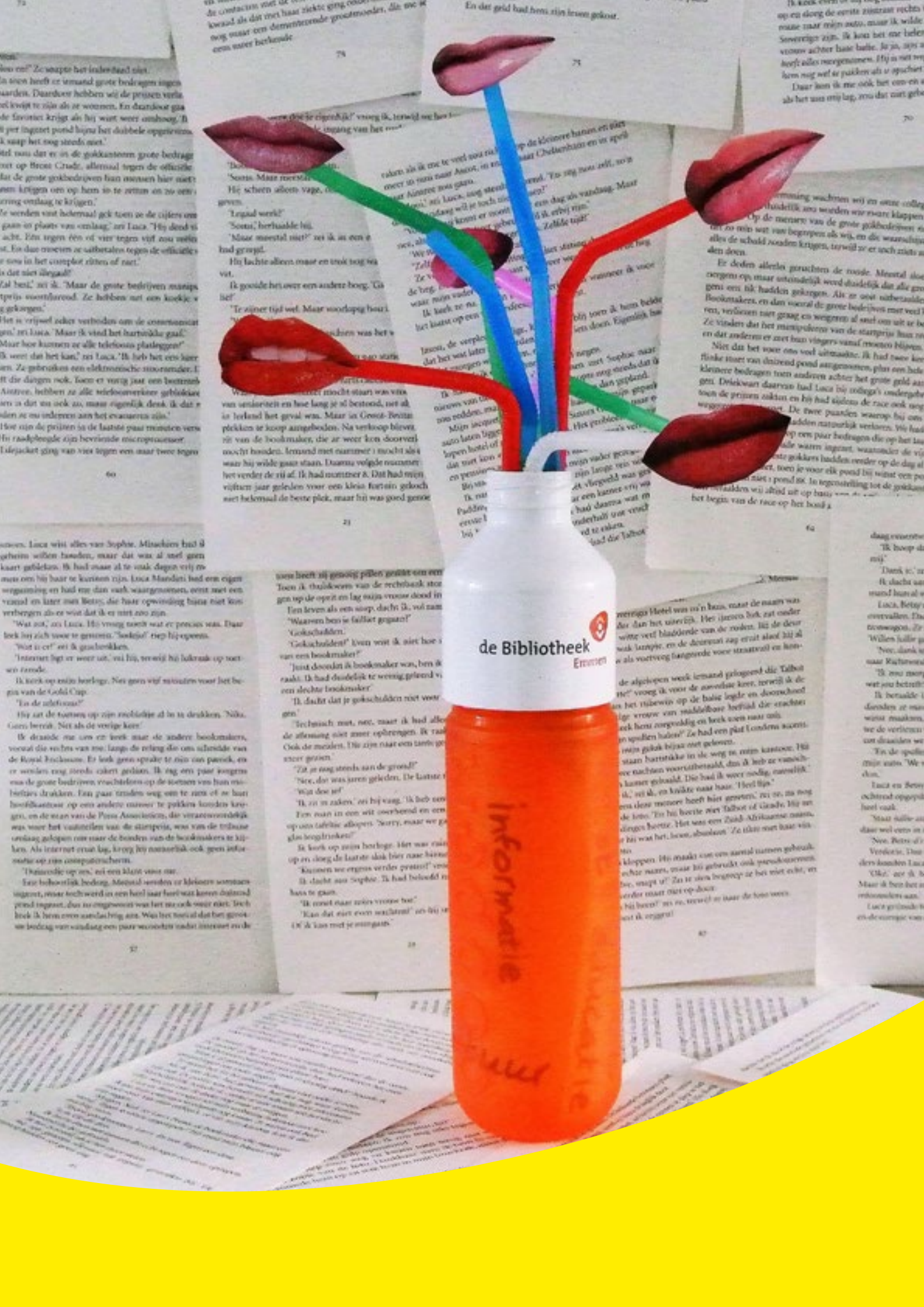
Bedrijfsresultaten - collectie

	Romans	Jeugd- boeken	infor- matief jeugd	infor- matief volwas- senen	Tijd- schriften	Cd's	Muziek- dvd	Blad- muziek	Dvd's	Overige	Totaal 2018	Totaal 2017
Emmen - De Stad												
Centrum	18.323	9.992	3.321	15.940	1.686	304	71	0	4.128	929	54.694	66.973
Servicepunt Emmerhout	2	2.816	685	4	190	0	0	0	0	22	3.719	4.058
Emmen - De Monden												
Emmer-Compascuum	2.709	4.407	681	973	656	2	1	0	55	47	9.531	9.760
Emmen - De Blokken												
Klazienaveen	6.102	7.661	2.511	2.508	1.285	5	2	0	258	358	20.690	21.110
Emmen - De Velden												
Nieuw-Amsterdam	3.232	4.921	856	694	716	2	0	0	43	45	10.509	10.482
Servicepunt Erica	18	48	1	4	65	0	0	0	0	1	137	69
Servicepunt Schoonebeek	571	51	0	6	0	0	0	0	4	4	636	972
Emmen												
Bibliobussen	804	12.029	4.624	37	1.484	0	0	0	111	72	19.161	20.335
Educatieve dienst	0	15.718	4.565	5	0	1	0	0	57	139	20.485	20.240
Onderbouw		11.148	537	0	0	2	0	0	5	548	12.240	11.196
Mediamagazijn	6.752	49	0	30	0	0	0	0	0	0	6.831	6.098
Totaal 2018	38.513	68.840	17.781	20.201	6.082	316	74	0	4.661	2.165	158.633	171.293
<i>Totaal 2017</i>	<i>39.396</i>	<i>67.764</i>	<i>17.790</i>	<i>21.127</i>	<i>6.091</i>	<i>10.950</i>	<i>953</i>	<i>56</i>	<i>4.850</i>	<i>2.316</i>		<i>171.293</i>

Bedrijfsresultaten - uitleningen

	Romans	Jeugd- boeken	Infor- matief volw	infor- matief jeugd	Tijd- schriften	Cd's	Muziek- dvd	Blad- muziek	Dvd's	E-books	Overige	Totaal 2018	Totaal 2017
Emmen - De Stad Centrum													
Servicepunt Emmerhout	114.395	55.441	39.134	7.964	13.165	9.346	654	33	13.236		1.685	255.053	267.264
Servicepunt Meerstede	2.184	15.360	165	3.277	1.043	66			127		17	22.239	17.984
Servicepunt Marke	1.270	1	2								33	1.306	1.462
Servicepunt Julianafat	511		1						1			513	573
													284
Emmen - De Monden													
Emmer-Compasuum	8.962	10.843	1.896	1.139	3.392	401	7		174		111	26.925	29.538
Emmen - De Blokken													
Klazienaveen	38.317	37.728	7.116	5.732	8.911	221	10		1.493		193	99.721	102.086
Emmen - De Velden													
Nieuw-Amsterdam	12.889	20.316	2.163	1.984	3.098	101	13		507		65	41.136	43.200
Servicepunt Schoonebeek	1.811	162	135	1	58	1			7		1	2.176	239
Servicepunt Erica	156	18	7		19				9			209	
Emmen													
Bibliobus volw. en jeugd	9.582	51.629	1.333	15.447	9.323	108	8		1.795		18.696	18.696	16.943
Bibliobus jeugd Educatieve dienst Onderbouw	517	47.701	290	17.809	8.232	37		1	1.273		208	76.068	77.385
	1	28.552	9	5.734	1				87		309	34.693	36.612
Totaal 2018		46.380		754							42	47.176	56.259
<i>Totaal 2017</i>	190.595	314.131	52.251	59.841	47.242	10.281	692	34	18.709	18.696	2.883	715.355	751.357
	<i>198.674</i>	<i>328.170</i>	<i>56.001</i>	<i>63.463</i>	<i>48.249</i>	<i>11.085</i>	<i>962</i>	<i>1771</i>	<i>22.159</i>	<i>16.943</i>	<i>3.880</i>		<i>751.357</i>

De totaalcijfers zijn exclusief de uitleningen aan de Drentse bibliotheken: 28.509 waarvan 7.858 cd'd/dvd's
n de cijfers verwerkt zijn de exemplaren van andere Drentse bibliotheken die in de gemeente Emmen werden uitgeleend: 24.756

de Bibliotheek Eindhoven

Informatie

En dat grid had hem zijn leven gekost.

... dat te rijpelijk" vroeg ik, terwijl we haastig de omring van het ...

... als ik me te veel zou richten op de kleinere banen, en dan meer in mijn naar Ansoot, en nu ...

... dat het was later ...

... van mijn vader ...

... van de boekmaker, die er weer ken doorver ...

... van een boekmaker? ...

... van een boekmaker was, ben ik ...

... van een boekmaker? ...

... van een boekmaker? ...

... dat grid had hem zijn leven gekost.

... dat te rijpelijk" vroeg ik, terwijl we haastig de omring van het ...

... als ik me te veel zou richten op de kleinere banen, en dan meer in mijn naar Ansoot, en nu ...

... dat het was later ...

... van mijn vader ...

... van de boekmaker, die er weer ken doorver ...

... van een boekmaker? ...

... van een boekmaker was, ben ik ...

... van een boekmaker? ...

... dat grid had hem zijn leven gekost.

... dat te rijpelijk" vroeg ik, terwijl we haastig de omring van het ...

... als ik me te veel zou richten op de kleinere banen, en dan meer in mijn naar Ansoot, en nu ...

... dat het was later ...

... van mijn vader ...

... van de boekmaker, die er weer ken doorver ...

... van een boekmaker? ...

... van een boekmaker was, ben ik ...

... van een boekmaker? ...

... dat grid had hem zijn leven gekost.

... dat te rijpelijk" vroeg ik, terwijl we haastig de omring van het ...

... als ik me te veel zou richten op de kleinere banen, en dan meer in mijn naar Ansoot, en nu ...

... dat het was later ...

... van mijn vader ...

... van de boekmaker, die er weer ken doorver ...

... van een boekmaker? ...

... van een boekmaker was, ben ik ...

... van een boekmaker? ...

... van een boekmaker? ...

... van een boekmaker? ...

... van een boekmaker? ...

... van een boekmaker? ...

www.bibliotheekemmen.nl